

LJUDSKI

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“.

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, na mesec K 3.50; posamezna številka K 1.—. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve za „Ljudski Glas“ in K. D. Z. je frankirati in naslavljati: Ljubljana, poštni predal 168. — Tajništvo K. D. Z. se pa nahaja v Ljubljani, Kongresni trg št. 9.

Nasilno roparstvo.

V zadnji številki smo izpregovorili že par besed o naši novi klerikalno-liberalni vladi, ki so jo skuhal v Belgradu in smo rekli, da ni ljudska, da je kapitalistična.

Ali hočete za to dokaza?

Eden prvih sklepov nove vlade je bil, da se z ukazom uveljavi strašni proračun, o katerem smo že v našem listu rekli, da je nezaslišano roparstvo.

Povsod na svetu je dovoljevanje proračuna najglavnejša pravica parlamenta. Pri razpravi o proračunu se razgalijo vse stranke do golega, tam se pokažejo, kdo je z ljudstvom in kdo je z verižniki, vojnimi dobičkarji, oderuhi in milijonari. A pri nas?

Klerikalna Vesnič-Koroščeva vlada, v kateri sedi po klerikalni milosti tudi par liberalčkov, je sestavila za prihodnje leto proračun, ki nalaga našemu ljudstvu tako strašne davke, kakor o njih doslej še nismo čuli. Nimamo prostora, da bi se spuščali v podrobnosti, glavne stvari smo itak že navedli v eni zadnjih števil. In glejte, tega strašnega proračuna so se sramovali celo njegovi očetje, niso se ga upali predložiti v odobrenje narodnemu predstavništvu, kakor bi bila njihova dolžnost in kakor je to v navadi po vsem svetu, ampak so ga enostavno protizakonito uveljavili z navadnim ministrskim sklepom.

Tako torej vladajo pri nas klerikalci in liberalci, ki po svojih himavskih in lažljivih listih govore, da so največji zaščitniki ljudstva. Po zaslugi teh klerikalnih

ljudskih „prijateljev“ bodo plačevali odsele kmetie 15 krat večji zemljiški davek, nego pred vojno in plačevali bodo še vsa ogromna druga bremena, ki so jih jim skuhal sedaj v Belgradu klerikalni in liberalni odrešeniki.

Ljudstvo, kaj boš res trpelo tako nezaslišano nasilje, tak rop na tvojem imetju, kaj boš res trpelo, da te bo popolnoma nezmožna klerikalno-liberalna gospoda spravila na beraško palico. Glejte, vojnih dobičkarjev, verižnikov in milijonarjev, kakoršen je ljubljanski klerikalni Polak i. dr. se ti klerikalni ljudski „prijatelji“ ne dotaknejo, ampak tebi hočejo izžeti zadnjo kapljo krvi. Ljudstvo, ali boš res trpelo vse to? Ne, ni mogoče več. Dovolj bodi takega gospodarstva pri nas. Jugoslavija je bogata država, kakor malokatera daleč naokoli, nezmožna in protiljudska klerikalno-liberalna politika, ki nima pred očmi ničesar drugega nego koristi debelih fajmoštrov, advokatov, bank in škricov, jo bo pa spravila v propast. Pri nas bi bila moka lahko po 1 K kg, a pogledajte do kake dragine nas je privedlo klerikalno gospodarstvo. Sredi največjega bogastva bo poginilo revno ljudstvo gladu.

Skraini čas je, da revno ljudstvo temeljito obračuna s takim gospodarstvom in s tako politiko. Vlado morajo dobiti v roke možje, ki so iz ljudstva in ki so za ljudstvo, ne pa nezmožni kaplančki, kakoršen je dr. Korošec in pa dohtarji, ki poznajo le svoje žepe. Ljudstvo se mora upreti dosedanjemu gospodarstvu in napeti vse sile, da bo pod zastavo „Kmet-sko delavske zveze“ dobilo samo v roke vso oblast in državo.

Vsi proti ljudstvu!

Sedem let je, kar so se vršile zadnje občinske volitve. Ljudstvo je bilo tedaj še nezavedno in pri nas je neomejeno vladal slavn dr. Sušteršič s svojimi klerikalnimi kaplani in fajmoštri, ki so držali v veri-gah in temj vse ljudstvo.

V vojni je ljudstvo izpregledalo. Spoznalo je, kam vodi klerikalna politika, zato se je vrnilo iz strelskih jarkov popolnoma izpremenjeno. Trumoma hiti v našo socialno demokratično stranko, v našo „Kmet-sko delavsko zvezo“, ki je edina zaščitnica in prijateljica revnega ljudstva. In tega se nasprotna stranke bojijo. Bojijo se strašnega obračuna, ki bo prišel nad nje na dan volitev.

Njihova politika je zato ta, da čim najbolj zadrže občinske volitve, ki bi se morale izvršiti že pred enim letom. V ljudstvu seveda vse, vse je ogorčeno, ker vladajoča klerikalna gospoda ne razpiše občinskih volitev.

Pod pritiskom naše stranke in naše K. D. Z. so se končno klerikalci odločili, da se izvrše občinske volitve na dan 17. oktobra. Sedaj so pa prišli k vladnemu koritu novi ljudski „prijatelji“, klerikalni bratci, to so naši liberalci, ki sleparijo po deželi ljudstvo pod imenom samostojneži. Tudi liberalci se boje ljudskega obračuna in ti so sedaj izposlovali, da se občinske volitve zopet prelože na nedoločeni čas.

Konec je našega potrpljenja. Ne bomo več čakali, mi hočemo v naših občinah red, hočemo, da pridejo občine iz krempljev klerikalnih in liberalnih gruntarjev v ljudske roke, zato najodločneje

LISTEK.

Alb. Lajovic:

Knjige, časopisi in čitanje.

(Dalje)

Časnikarska tehnika ne poroča in razlaga samo dnevni pojavi, temveč ona prisili čitatelja, da zavzame napram njim svoje stališče, to pa skuša doseči na poseben, včasih prav premeten način, da obrazloži in podčrta samo nekatere strani, da torej sama naslika lepo, krasno, zgodno, ali pa črno, nejasno in spakedrano sliko, ki jo čitatelj potem nehoti prevzame, če ne zna več kot do pet šteti. Takega nenosrednega vpliva na voljo svojih bralcev pa se poslužuje seveda le ono časopisje, ki ve o svojih bralcih, da so leni za misliti, da v svoji lenosti slepo verujejo. Drugače pa je seveda tam, kjer morajo vpoštevati razsodnost svojih čitate-
ljev, ki sonovzročajo napredek družbe. Z drugimi besedami povedano: Nikakor ne zadošča, da razklada žurnalistika to, kar je bilo včeraj, ali danes, temveč mora iti

z družbo, v kateri se nahaja. Še malo dalje, napraviti mora ž njo oni korak, ki večje danes in jutri. Za ta slučaj pa je seveda beseda tehnika že malo premalo obsežna, tu že lahko govorimo o umetnosti proročevanja in o umetnosti ustvarjanja, ki po-
življa na psihologiji mas in strokovniških zkušnjah.

Današnje časopisje je potlačilo male vesti ali notice, ki so omejene na gole konstatacije, popolnoma v kot. V delu ki je posvečen dnevnim dogodkom, pa je prav tako malo materiala, ki bi odgovarjal resničnim prirediteljem ali pa vsaj temu, kar je o njih prišlo v javnost. Navadno že vsak časopis svoje novice po svoje zasluče, kakor je niemu najbolj prav. Po-
lej tega na strani vsak list še posebej za-
tem, da bi se od drugih čim najbolj razli-
koval, da bi imel drugačne vesti, drugačne
napise, skratka originalen, hoče biti
vsak. Najvažnejše vesti na najdemo v
jednaki obliki v vseh listih in redakcije
smatrajo za svoje najvažnejše delo doda-
jati tem vestem potrebne komentarije, da
tako olajšajo čitatelju razumevanje.

Žurnalistika je danes ogromna črpal-
nica, ki črna novice iz vseh delov sveta
in jih ootem nudi bralcem. Pritok in love-
nie sprav sta urejena po strogo enotnih
zakonih. Ne smemo si misliti, da hodi no-
vinar z zapisnikom v rokah po mestu in
piše razne novice o dogodkih, ne, policija
daie vsak dan ob določeni uri časopisom
takozvani dnevni raport — ali poročilo
novic. Če se pa prijeti kak izreden slu-
čaj, potem seveda hiti urednik dotičnega
oddelka na mesto sreče ali nesreče, si no-
vira govorice, napravi načrt kraja, morda
celo fotografira ali napravi malo skico. Tu
se odpira nadarjenemu novinarju obširno
bolie kombinacij, seveda pa nikakor ne
tako, kakoršno mu prisojajo detektivke,
ki ga postavljajo poleg detektiva, da sledi
vlom, uboi, rop po svojih lastnih kombi-
nacijah. Vendar na je takozvani lokalni re-
ferent, kakor se imenuje tak pocestni no-
vinar pri zapadnih narodih mnogo bolj v
čistih kot pri nas. Zato se pa seveda tudi
zaveda važne naloge kot kronist višje
vrste.

(Dalje prih.)

zahtevamo od klerikalno - liberalne vlade, da nemudoma razpiše občinske volitve, za katere so gotove že vse predpriprave.

Pozivljamo vse krajevne organizacije K. D. Z. da sklenejo na svojih zborovanjih resolucijo, da se morajo takoj razpisati občinske volitve in jo pošlejo deželni vladi.

Strašen bo obračun pri volitvah.

JURIJ SKOPEC.

Po volitvah.

Končane so volitve, izvoljen je novi župan in razburjeni duhovi so se zopet pomirili. Sedaj se neha prerekanje in začeti je treba z ustvarjajočim delom v občinskem odboru, saj bodo vsi volivci pričakovali od novega odbora tudi novega in boljšega občinskega gospodarstva.

Kako naj se ravna v občinskem odboru socialistični odborniki?

Že vzdajnič smo povedali, da je to popolnoma odvisno od krajevnih razmer in potreb ter od moči, ki jo bodo imeli naši zastopniki v občinskem odboru. Kjer si bo K. D. Z. priborila v občinski odbor le pičlo število zastopnikov, tam se bo moralo naše delo v glavnem omejevati le na kritiko delovanja in gospodarstva nasprotnikov, kjer bomo imeli pa večino, ali bomo pa vsaj soodločevali v zvezi s kakšno drugo stvarjo, bo pa naše delo mnogo bolj odgovornosti polno, kajti sedaj je dolžnost socialističnih občinskih odbornikov, da skušajo z vsemi silami izvrševati oni program, na katerem so bili izvoljeni to je socialistični. Naši zastopniki v občinskih odborih se morajo dobro zavedati, da so oni odposlanci in zastopniki revnega delavnega ljudstva in glavna njihova skrb mora biti, da pomaga občina v čim največji meri tem.

Čudežev ne boste mogli delati in tega od vas nihče tudi pričakoval ne bo. V današnji kapitalistični državi je delokrog občinskega odbora tako majhen in denarna sredstva, s katerimi razpolaga občina, so tako pičla, da bo vsak vedel, da pet ali šest socialističnih odbornikov še ne bo prineslo socialistične države. Ta bo šele plod vztrajnega in pridnega dela. Delokrog občine določujejo državne postave in naši občinski odborniki bodo morali seveda skušati pomagati ljudstvu v tem okviru. Dolžnost naših državnih poslancev na seveda bo, da izboljšajo občinam čim preje širši delokrog, večjo samoupravo in pa tudi potrebna denarna sredstva za izvrševanje teh nalog.

V vseh občinah ne bodo vršili naši občinski odborniki svojih dolžnosti v enaki obliki. V tem pogledu bi razločevali lahko dve vrsti občin, to so:

1. Take, kjer imajo naši občinski odborniki odločilno moč in besedo, ter

2. take, kjer prevladujejo druge stranke in naša stranka ni dovolj močna, da bi soodločevala pri občinskem gospodarstvu.

Najtežavnejša bo naša naloga v prvem slučaju. Doslej revno ljudstvo ni imelo nobene besede pri občinskem gospodarstvu. Vse so vodili le klerikalni in liberalni bogataši in gruntarji. Revno ljudstvo se ni moglo izvežbati v občinskih poslih, zato bo morda prve čase nekoliko težko. Tega se pa ne sme nihče ustrašiti, kajti z dobro voljo bodo premagane vse težave. Naš župan in naši občinski odborniki se morajo dobro zavedati, da so oni zastopniki revnega ljudstva in da je njihova dolžnost skrbeti v prvi vrsti za to.

Po določilih občinskega reda spada v delokrog občine:

1. Uprava občinskega imetja.

2. skrb za varnost oseb in imetja,

3. skrb za ceste, pota, ulice, mostove in podobno,

4. tržno nadzorstvo s posebnim oziranjem na ceno in mero,

5. zdravstveno nadzorstvo,

6. družinsko in delavsko nadzorstvo ter oskrbovanje poselskega reda,

7. pravstveno nadzorstvo,

8. skrb za ubožce in za dobrodelne zavode,

9. stavbeno in požarno nadzorstvo ter izvrševanje stavbnega reda,

10. skrb za šolstvo,

11. izvrševanje prostovoljnih dražb premičnin.

Tu našteje naloge zovemo **samostojni delokrog**, ker ga opravlja občina samostojno, kot družabna organizacija.

Poleg tega imamo še takozvani **prenešeni delokrog**, to so one naloge, ki jih vrši občina kot zastopnica države in je torej občina del državne uprave.

V okviru tega delokroga se mora torej za enkrat gibati delovanje naših občinskih odbornikov. Delokrog končno še ni tako ozek, in bi že v tem okviru lahko izvršili socialistični občinski odbori ogromno v korist ljudstva. Je pa nekaj drugega, s čemur se jim bo hudo boriti. To so zlasti šibka denarna sredstva, ki jih je odmerila država občini. V večjih občinah se sicer tega še ne občuti tako hudo nač na v malih.

Vkljub vsem tem težavam, ki smo jih tu naštejali, pa naši zastopniki v onih občinah, kjer bodo imeli odločilno moč, nikakor ne smejo obupati. (Dalje prih.)

Dopisi.

Ljubno v Sav. dolini. V zadnjem listu „Ljudskega glasu“ smo z zanimanjem čitali, kako je naš dopisnik pokrtačil klerikalne trgovce posebno pa Radmirskega Natlačna. Pozabil je le še enega, ki je vreden, da ga tudi malo ljubi „Lj. glas“ požehtaj in ta je naš dični gospod Čufej, hiviš avstrijski nemčurski orožnik, sedaj samostojnež, ki je nas kmete lovil in gonil k vojakom. Spomnili bi ga le par slučajev, kako je našega posestnika p. d. Kozla lovil in v Mozirju je celo proti mirnemu vojaku rabil orožje, da ga je težko ranil. Dalje, kako je od otrok po kmetih poizvedoval, koliko so svini klali, kakšen špeh so dobili, da je nas revne kmete, — ki nismo mogli špeha dati — naznanil, da smo bili kaznovani in podobnih reči toliko, da bi se cela knjiga dala popisati.

Tak mož pa hoče biti naš bodoči župan. Očka Čufej, povem Vam tiho na uho, da se jih bo pri volitvah oglasilo in reklo več kot sto: »Očka Čufej nam županil ne bo.«

Cekre pri Mariboru. Ker smo 1. maja postavili majsko drevo, so naši žandarji brž naznanili klerikalnemu okr. glavarju Jr. Lanišiču, ki je kaznoval vstred tega Stefana Brezovška in Marijo Kapaun vsakega na 100 K globe in tri dni zapor. Marija Kapaun je bila kaznovana samo zato, ker je rekla klerikalcem, ki so na zahtevo žandarjev podirali naše majsko drevo, „ali se ne bojite greha, da pred kapelo Matere božje podirate naše drevo“. Na našo pritožbo glede kazni je dež. vlada v Ljubljani in njen klerikalni poverjenik Remec to obsodbo potrdil in spremenil zaporno kazen v denarno globo nadaljnih 100 K. — Tako postopajo klerikalci proti našemu kmečkemu ljudstvu, ali mi vam povemo, da se hudo motite, če mislite, da boste ubogo ljudstvo s takimi kaznimi pridobili. Še bo stalo majsko drevo, z lepimi rdečimi zastavami, ko klerikalnih lumpov in oderuhov več ne bo! Zapišite si to!

Bizeljsko. Zahvala. Jože Belinc, posestnik, Bračna vas št. 21, se tem potom najtoplejšje zahvaljujem krajevnim organizacijam K. D. Z. na Bizeljskem in Sv. Petru pod Sv. gorami za na njihovih shodih dne 22. avgusta 1920 nabrani znesek na Bizeljskem 288 K in Sv. Petru 82 K obenem se prosijo sosednje podružnice K. D. Z., da naj pomagajo po svoji moči za našega zgoraj omenjenega člana, ki je nogorel 21. avg. t. l. in je tako zelo potreben nujne pomoči. Nabrani zneski naj se pošiljajo na podružnico K. D. Z. na Bizeljskem.

Rogatec. V nedeljo 22. t. m. se je vršila v gostilni g. I. Brezinška v Rogatcu veselica tukajšnje požarne brambe. Pri tej priliki je bil nastavljen občinski sluga F. Mušič v garderobi. Nabral je približno 45 K. Nekateri so mu še nekaj dolžni ostali. Kakor že vsepovsod, imajo klerikalci svoji nos zraven, so ga tudi tukaj imeli. Proti koncu veselice sta prišla mladenič načelnik pož. brambe Korošec in podnačelnik, organist Širec, v garderobo in sta vprašala Mušiča, koliko ima v blagajni. Bilo je okoli 45 K, od tega so mu polovico vzeli, da ubogi Mušič še ni imel za ceho. Navada je bila pri nas, da denar ki se nabere za garderobo, ostane garderobierju. Pri tej priliki se vidi nesramnost klerikalcev, kako postopajo z ubogim obč. slugo, kateri ima že tako malo plačo, da komaj sam živi, potem pa siromaku, ki se je trudil do 3. ure zjutraj, še od tega zaslužka vzamejo polovico.

Hoče pri Mariboru.

Čim bolj se bližajo občinske volitve, tem bolj nervozni postajajo naši ubogi klerikalčki in njihovi pošvedrani orlički. Čutijo, da se jim bliža dan sodbe, zato so začeli naravnost divjati. Zlasti so jim v želodec Sokoli in pa naša K. D. Z., katero blatijo na vse mogoče načine. Pa, gospodje v farovžu, pomirite se, nič vam ne pomaga, zadnja ura je prišla.

Bohinjska Bistrica.

V petek, dne 27. avgusta se je vršil pri nas na hitro sklicani sestanek bližnjih članov K. D. Z., na katerem je poročal sodr. dr. Lončar o političnem položaju in bližajočih se volitvah. Sestanku je predsedoval sodr. Stare. Udeležba je bila z ozirom na hitro sklicanje zelo lepa, kar kaže veliko zanimanje našega ljudstva za K. D. Z. Dogovorili smo se, da začnemo v kratkem s sistematičnimi pripravami za občinske volitve. Klerikalci se pod vodstvom znanega nadučitelja Silvestra ki je klerikalec že „od rojstva“, tudi že pripravljajo na vse kriptje. Pa tudi naši liberalci so pridno na delu. Ker zanje še pes ne mara, se seveda silno jezijo in si skušajo pomagati z različnimi nesramnostmi in lažmi. Eden takih brihtnih liberalnih kajonov je znani liberalni štacunar Grobrotek, ki je trosil o našem sodr. Staretu najnesramnejše laži. No sedaj mu je sodnija zavezala umazani in lažnjivi jezik in junaški lažnjivec se je olajšal za par stotakov. Tega človeka prav toplo priporočamo našim somišljenikom. Članarino za K. D. Z. je plačevati pri sodr. Malenšku.

Ribnica na Pohorju.

Kaplan Stiper v naši vasi je začel bobnati za klerikalno delavsko zvezo, ki je imela v kaplaniji v nedeljo ob 8. uri zjutraj shod. Pošiljal je vabila z geslom: vse za vero, dom in trpeče delavstvo. Prišlo je nekaj marijinih devic in farovških hlapcev; poslušalo pa je tudi naše delavstvo. Prvi je govoril kaplan Stiper, ki je udrihal takoj po socialnih demokratih. G. kaplan, ampak za ta govor bi se mogli sramovati, če bi imeli le še malo krščanskega mišljenja, ker ste tako grdo lažali zavijali. Sram vas bodi, katoliški duhovnik, ki mora z lažjo iskati svojih

pristašev. Zakaj niste govorili resnice, zakaj niste povedali kmečkim zapeljancem, ki so prišli na vaš lažnjivi shod, kako krade vaša klerikalna stranka ubogo kmečko ljudstvo, kako ga goljufa povsod in kaj delajo vaši ministri, zlasti duhovnik dr. Korošec. Zakaj niste povedali, da ste zvezani s srbskimi pravoslavni radikali in Turki v Bosni. Zakaj ste lagali? Kaj ste storili za ubogo ljudstvo, to bi raje povedali. Vlado in vse imate v rokah, vaš minister Korošec sedi pri polnem koritu v Belgradu, kaj je storil. Ker tega niste povedali, bomo pa mi! dr. Korošec, katoliški duhovnik, je zvišal cene na železnica za 200 odstotkov, tako, da se ubogi kmet in delavec sploh ne more več voziti. Ker je vožnja toliko dražja, se bo podražilo vse, živila, moka, sploh vse življenje. Moka bo zopet za 3 K pri kilogramu dražja. Naši fantje morajo zopet na orožne vaje, čeprav so bili 6 let vojaki, kdo je to naredil? Klerikalec dr. Korošec. Zemljo ste vzeli ubogim kmetom v Bosni. Kdo je to naredil? Vaša stranka in dr. Korošec! Obljubovali ste tudi nam po preobratu zemljo, zakaj jo ne daste, saj imate vladu! No, gospod Štefan, sedaj nam odgovorite! Vpili ste za republiko, zdaj pa ste Srbom v čreva zlezli! Zakaj, zato, ker je dr. Korošec, kaplan iz Maribora, pri polnem koritu v Belgradu. Visoke davke delate, ljudstvo kradete, to je vaše delo.

— Gospod kaplan! Gostilničarju Plačniku ste zagrozili, če bo dajal on nam prostore za naše shode, boste vi poskrbeli, da bo izgubil koncesijo! To dela božji zastopnik! Sram vas bodi! Poskusite samo, in mi vam bomo zagodli, da si zapomnite, kdaj ste bili v Ribnici na Pohorju in kdaj ste hujskali! Ali je to delo za vero, ali vas je Kristus tako učil. Tudi mi si bomo poiskali potov, da bomo take peteline, ki samo hujskajo zoper delavstvo in ubogo kmečko ljudstvo naučili manire. Od nas živite, in mi hočemo mir tukaj, mi hočemo prave ljubezni med ubogim kmečkim ljudstvom in bednim delavstvom, in kdor bo pri nas hujskal, ta ne bo med nami. Bližajo se volitve, in tam bomo pokazali, da kdor proti nam hujskal bo, tudi pri nas županil ne bo! 22. avgusta mislite, da boste z vašimi zapeljanimi čuki rešili Ribnico, ali motite se. Tudi ti mladeniči bodo izpregledali in vam kaj kmalu, ko bodo videli, da jih samo farbate, pokazali hrbet! Božji mlini meljejo počasi, a gotovo! Kmetje in delavci, vi pa v boj proti temi laži, goljufiji in farbariji, vsi v Kmečko-delavsko zvezo, naročite vašega edinega zagovornika „Ljudski glas“, zmečite iz vaših koč lažnjivega „Gospodarja“, ki je podkupljen z denarjem, da Vas farba in laže. Edini kmečki list je „Ljudski glas“. Na delo, da bo zmagalo enkrat ljudstvo, kmet in delavec, da nas ne bodo vedno vladali kaplani in dohtarji. Živela Kmečko-delavska zveza!

Pod klérikalno vladu.

Vsi smo si nekoč želeli izpod avstrijskega jarma v Jugoslavijo, ker smo upali, da se nam bo godilo v naši lastni državi vendarle nekoliko bolje, nego doslej. Pa zmotili smo se. Naša država je prišla popolnoma v oblast podivjanih slovenskih klerikalcev, ki se v svojih hinavskih časopisih kar cedijo ljubezni do ljudstva, v Belgradu pa uganjajo najnesramnejšo politiko in se ne brigajo za drugo, kot za svoje žepe.

Mislili smo, da je za vedno konec militarizma, a pod dr. Koroščevo vladu je ta hujši nego je bil kdaj popreje. Že vzdajnič smo priobčili pismo ubogih naših vojakov, ki jih je usoda vrgla v Srbijo, danes nam nek obupani oče iz laškega okraja zopet pošilja na vpogled tole pismo:

Ljubi starši!

Meni se zelo slabo godi. Tukaj smo, kakor ujetniki, imamo slabo hrano in nas tepejo, kakor živino. Eden je že oglušil in ne more niti govoriti več. Dali so ga v bolnišnico, tam so ga pikali z bodali in mislili, da bo izpregovoril, pa ni bilo niti glasu več od njega. Revez ostane vse življenje. Ljubi Bog nam daj prestati ta čas, če nas preje ne pobijejo ali pa ne narede iz nas invalide. Predvčerajšnjim so nas šele preoblekli, pri tej priliki so nam pa pokradli civilno obleko in denar. Podčastniki nam pokradejo vse, z nami pa ravnaio slabše nego zverine. Ljubi oče, prosim Vas, pomagajte mi na kak način in mojim tovarišem, da nas prestavijo vsaj nazaj v domovino i. t. d.

Negotin v Srbiji, dne 1920.

N. N.

Tako se godi našim slovenskim fantom pri 1. četi, 3. bataljonu, 9. puku v Negotinu v Srbiji, tedaj, ko je vladal v Jugoslaviji dr. Korošec in njegov zaveznik, balkanski divjak Stojan Protić. Pozivljemo naše poslance, da store vse korake, da se to divjaštvo nabožnega klerikalnega militarizma neha.

K. D. Z. je izročila to pismo našim poslancem. Strašen bo obračun pri volitvah s temi divjaki.

Po svetu.

Rusko-poljske vojne

še vedno ni konec. Ruski porazi so večji, nego smo mislili prvotno. Umakniti so se morali daleč nazaj in Poljaki jih pridno zasledujejo. Po teh zmagah so postali Poljaki zopet malo ošabni in mirovna pogajanja, ki so jih začeli v Minsku, so se zopet razbila. Rusi so vsled velikih izgub odredili

spošno mobilizacijo.

ki baje dobro napreduje in upajo zbrati ogromno in dobro izvežbano armado. Ne ve se pa, kako bo z njeno opremo. Mi tudi to vojno, kakor sploh vsako, najodločneje obsojamo, pa naj bo kriv eden ali drugi, trpi itak vedno največ revno ljudstvo. Ne navdušujemo se ne za Ruse in ne za Poljake, obsojamo oboje. Socijalisti hočemo mir.

Reško republiko

namerava proglasiti 12. septembra D'Annunzio. Škandal za vso entento, da še vedno ni ukrotila tega znorelega pustolovca, ki uganja že eno leto take nečuvne orgije na Reki s potuho naših „zaveznikov“, kakor nazivlje belgrajska vlada ententne kapitaliste.

Mala ententa.

K Češko-jugoslovansko-rumunski zvezi bodo pristopili tudi Grki, Bolgari in morda Avstrija. Ententa nič kaj lepo ne gleda te zveze, zlasti Francija, ker se boji, da teh malih držav v bodoče ne bo mogla več tako izsesavati. Njim bi bilo nallubše, če bi se klale med seboj na korist velike entente.

Na Rumunskem

je odstopila vlada. Novo bodo sestavili najbrže socijalisti sami.

■ Iz naše države. ■

Nova vlada v Belgradu je sestavljena. Ostali so isti ministri, kakor doslej, to so klerikalci in liberalci. Izmed Slovencev sta zopet ministra kaplan dr. Korošec ki je spravil na kant že vse železnice in celjski dohtar Kukovec, ki naj skrbi za reveže in delavce. Škandal. In ljudstvo naj trpi tako vladu. Vrgli so ven le znano balkansko surovino Protića, bratca našega dr. Korošca.

Parlament se sestane 31. t. m. in bo nadaljeval obravnavo volivnega reda za parlament.

Ljubljanska vlada je tudi že imenovana. Vrgli so iz vlade tri zagrizene klerikalce, to je prof. Remca, dr. Gosaria in Fona ter postavili mesto teh tri liberalce, tako, da sestoji sedaj dež. vlada iz dr. Breica, prof. Verstovška, Jana in Serneca, dr. Pitamica, dr. Žeriava in dr. Ravnikarja. Ostalo bo pa sicer vse po starem.

V Srbiji so bili pri občinskih volitvah, ki so se vršile preteklo nedeljo, strašno tepeni zavezniki naših klerikalcev, to je staroradikalci, ki so doslej neomejeno gospodarili po Srbiji. Poraz te Protićeve stranke je silno vplival na naše klerikalce, ki so sedaj vsi obupani. Zmagale so najmočnejše stranke.

Na Koroškem se bo vršil plebiscit 10. oktobra.

Za begunce iz Primorja, Istre in Dalmacije bo minister za socialno skrbstvo osnoval poseben oddelek, da jim preskrbi delo in zaslužek.

Turške mirovne pogodbe ne podpišemo. Ker bi morala naša država prevzeti del turških dolgov, so zastopniki naše kraljevine odrekli podpis.

Ljubljanska prisilna delavnica se odpravi. Deželna vlada za Slovenijo je sklenila razpustiti ljubljansko prisilno delavnico in obsojene prisiljence odkazati občinam. Vzgojevališče se prestavi v Kočevje in ostane pod vodstvom dosedanjega ravnateljstva.

Vojska na našem jugu. Oboroženi Arnavti so na jugu vdrli pod vodstvom Italijanov na jugoslovansko ozemlje in osvojili nekaj krajev. Naša armada je izvedla protinapad in vrgla Arnavte čez mejo. Tudi Slovenci so udeleženi v teh bojih.

V Mariboru so imeli pretekle dni Sokoli veliko slavnost, ki je lepo izpadla. Med Sokoli hudo vre proti nekaterim dohtarjem, ki že tako dolgo zlorabljajo to društvo za štafažo liberalcem.

Izvoz krompirja je prost do 31. dec. 1. Plačati pa je treba carine 5. dinarjev za 100 kilogramov.

Svoboden izvoz svinj iz Jugoslavije je predlagalo trgovinsko ministrstvo ministrskemu svetu. Seveda bo treba plačati carino.

Gospodarske vesti.

Mizarsko orodje. Urad za pospeševanje obrti je prejel z Dunaja nekaj kompletnih garnitur mizarskega orodja, katere bo porazdelil med obrtnike. Interesenti ki žele prejeti celo garnituro naj takoj zaprosijo ustno ali pismeno pri Uradu za pospeševanje obrti v Ljubliani, Dunajska cesta št. 22.

Dobava kopit. Urad za pospeševanje obrti ima na razpolago nekaj garnitur kopit. Interesenti-obrtniki naj priklase svoje potrebščine pri Uradu za pospeševanje obrti v Ljubliani, Dunajska cesta št. 22, od 8. do 12. ure dopoldne.

Predavanja za vinogradnike. Višji vinarski nadzornik g. B. Skalickv predava o tretvi ter ravnanju z moštom in vinom v naslednjih krajih: v nedeljo, dne 22. avgusta ob pol osmih zjutraj v Sy. Križu pri Kostanjevici, ob treh popoldne v Kostanjevici; dne 29. avgusta ob pol osmih zjutraj v Semiču; dne 5. septembra ob pol osmih zjutraj v Leskovcu pri Krškem, ob treh popoldne v Čatežu ob Savi; dne 12. septembra ob pol osmih zjutraj v Mirni neči, ob treh popoldne v Trebnjem; dne 19. septembra ob pol osmih zjutraj v Št. Rupertu, ob treh popoldne v Mokronogu; dne 20. septembra ob osmih zjutraj v Škocjanu, ob treh popoldne v Beli cerkvi.

Žitne cene naraščajo. V Voivodini in Sremu so začele žitne cene naraščati, ker je dovoz blaga na žitnem trgu neznan. povpraševanje zlasti za Slovenijo in Dalmacijo pa veliko. Kupci plačajo radi višjo ceno, a proizvedenci še odlašajo s prodajo, ker upajo, da bodo cene še naraščale. Zlasti velja to za pšenico, za katero je zanimanje veliko, raznoličnega blaga pa malo. Razmerno z naraščanjem cene pšenice, zvišuje se tudi cena moke. Mlini v Voivodini zahtevajo danes za 100 kilogramov zdroba 1200 K, za moko štev. 0 1150 K, za moko št. 2 1100 K, za moko štev. 6 1000 K, za otrobe 250 K, vse brez vreče, postavljeno na nakladno postajo. Ni še poteklo mesec dni, ko se je »nularica« lahko dobila po 800 K. Cena je v tem času narasla skoraj za 50%.

Napellava elektrike iz elektrarne na Fali proti Mariboru, Ptuiu, Ljutomeru, Gorenji Radgoni v Prekmurje in Varaždin se začne še pred koncem tega leta.

Kovan denar dobimo. Iz Belgrada se poroča, da dobimo v kratkem kovan denar. Najprej se bodo kovali novci po 25 par (1 krona). Novi denar bo iz bele kovinske zmesi.

Valuta. Dolar stane 102 K, francoski frank 6.72 K, nemška marka 2 K, rumunski lei 2.22 K, lira 4.85 K, čehoslovaška krona 1.72 K.

OKROŽNA POLITIČNA ORGANIZACIJA V CELJU

Privedi v nedeljo, 5. septembra ob pol 4. uri popoldne v prostorih gozdne restavracije veliko vrtno veselico z bogatim spo-

redom. Na sporedu so: ples, srečolov, šaljive pošte, turška kavarna, drsališče itd. Pri šaljivi pošti dobi ona dama, katera dobi največ kart, krasno darilo. Sodeluje tudi pevsko društvo »Naprei« iz Celja in razni pevski zbori. Povabljene so vse bratske podružnice celiskega okrožja k sodelovanju. Poskrbljeno bo za točno postrežbo, sveža jedila in pijače. — Vstopnina k veselici 5 K v predprodaji, pri blaginji 6 K. — Vabimo vse sodruge celiskega okrožja, da se udeležijo te prireditve v največjem številu. — Odbor.

Majer in viničar

s štirimi ali petimi delavnimi močmi se sprejmeta. Predstaviti se je v opekarni v Lajtersperku pri Mariboru.

COSULICH-LINE

TRST-NEW-YORK

Odplov parnikov iz Trsta:

8. septembra	ARGENTINA
20. septembra	PRESIDENT GRANT
8. oktobra	PRESIDENT WILSON
16. oktobra	BELVEDERE
31. oktobra	ARGENTINA
3. novembra	COLUMBIA

Odhod od Ljubljane 3 dni poprej. Vozne liste prodaja in prostore za potnike iz Slovenije pripravlja edinole:

SIMON KMETEC, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj kako tu ublažujejo bolečine in utrujajo telo masaže s Fellerjevim prvim Elza-fluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 kron.

Potrebovali bi odvajajoče, želodec okrepčujoče sredstvo? Poslužite se je Fellerjevih pravih Elza-kroglic; 6 škatlic 18 kron. Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 358, Hrvatska. F.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davok plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši-podgane stenice-ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moje najbolj preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 10—, za podgane in miši K 10—; za ščurke K 10—, a posebno močna vrsta K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 10—; uničevalec molje K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 6— in 10—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutni in K 10—; prašek proti mrčesom K 6— in 12—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 10—; mazilo za uši pri živini K 6— in 10—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 10—; mazilo proti garjam K 10—

Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI, DELNIŠKA DRUŽBA.

Ljubljana, avgusta 1920.

Vabilo na subskripcijo delnic!

Gospod minister trgovine in industrije je s svojim rešenjem z dne 6. avgusta 1920 IV, št. 1745 dovolil podpisanim koncesionarjem, da smejo osnovati delniško družbo pod imenom

Zadružna banka.

Banka je upravičena izvrševati sledeča opravila: ustanavljati konzumne in produktivne zadruge, pospeševati njih razvoj z dovoljenjem kredita, posredovati jim nakup in prodajo blaga in surovin, nadalje posredovati med njimi denarno podporo. Dalje eskomptovati, reeskomptovati menice, dovoljevati akceptni in kontokorentni in drugi kredit, nakupovati in prodajati blago in surovine vseh vrst, vrednostne papirje, valute, dajati posojila vseh vrst i. t. d.

Delniška glavnica znaša K 5,000.000—, razdeljenih v 12.500 delnic po K 400—.

Delnice se emitirajo po kurzu K 400— komad in za vsak komad K 20— več, da bodo tako ustanovni stroški kriti.

Delnice se bodo izdajale po K 400—, po K 2000— in po K 4000—.

Na subskribiranje delnice odpadajočo glavnico je treba plačati do 20. septembra t. l. pri zavodu, kjer se je subskripcija vršila.

Subskripcijske pole so na razpolago pri podpisanih zavodih.

Subskripcija se zaključi 20. septembra ob 12. uri opoldne.

Nakupovalna zadruga
za konzumne in produktivne zadruge
in zavode v Ljubljani
r. z. z o. z.

Splošno kreditno društvo
v Ljubljani.

Ljudska tiskarna d. d.
v Ljubljani.

Konzumno društvo za Slovenijo

r. z. z o. z.
v Ljubljani.

„Sloga“ nakupovalna in prodajalna zadruga
r. z. z o. z.
v Ljubljani.

„Ljudski dom“ r. z. z o. z.
v Mariboru.